

Audiovisuaalisen alan verkko- ja virtuaalipalveluiden kartoitus

Seurantaraportti

Opetusministeriön julkaisuja 2006:23

Helena Hyvärinen

Lassi Tasajärvi

Audiovisuaalisen alan verkko- ja virtuaalipalveluiden kartoitus

Seurantaraportti

Opetusministeriön julkaisuja 2006:23

Helena Hyvärinen ja Lassi Tasajärvi, Provisual Oy

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation

Opetusministeriö / Undervisningsministeriet
Kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopolitiikan osasto /
Kultur-, idrotts- och ungdomspolitiska avdelningen
PL / PB 29, 00023 Valtioneuvosto / Statsrådet
<http://www.minedu.fi>
<http://www.minedu.fi/julkaisut/index.fi>

Taitto / Ombrytning: Erja Kankala ja Johanna Laukkanen
Yliopistopaino / Universitetstryckeriet 2006

ISBN 952-485-153-9 (PDF)
ISSN 1458-8110

Opetusministeriön julkaisuja / Undervisningsministeriets publikationer 2006:23

Sisältö

1 Johdanto	4
2 Seurannan toteutus	5
3.1 Mahdollisuus rekisteröityä	6
3.2 Blogit	6
3.3 Google Hits	6
3 Seurannan tulokset - havaitut erityispiirteet ja tapahtuneet kehitykset	6
3.4 Erot vuoden takaisen tilanteeseen verrattuna	7
3.5 Uudet ja lisätyt palvelut	8
3.5.1 <i>Helsinki Virtual Village</i>	8
3.5.2 <i>Forum Virium</i>	8
3.5.3 <i>Monikanavahankkeet</i>	8
3.5.3.1 <i>Dina.tv</i>	8
3.5.3.2 <i>M2HZ</i>	8
3.5.3.3 <i>Reino.tv</i>	8
3.5.3.4 <i>Dvoted</i>	8
Liite 1	9

1 Johdanto

Tämä huhtikuussa 2006 laadittu seurantaraportti täydentää 23.11.2004–15.01.2005 välisenä aikana tehdyn Audiovisuaalisen alan verkko- ja virtuaalipalveluiden kartoitusta (Audiovisuaalisen alan verkko- ja virtuaalipalveluiden kartoitus 2004-2005, Opetusministeriön julkaisuja 2005:11).

Seurannan tarkoituksena oli tarkastella kartoituksen kohteena olleita audiovisuaalisen alan ja digitaalisen median verkkopalveluita vuoden kuluttua alkuperäisen kartoituksen valmistumisesta ja selvittää näissä tapahtuneita muutoksia sekä kartoituksen kehittämisehdotusten mahdollista toteutumista.

Seurantaraporttia tulisi lukea ainoastaan itse alkuperäisen kartoituksen ohella tai/ siihen tutustumisen jälkeen.

2 Seurannan toteutus

Seurannan yhteydessä kartoituksessa mukana olleet verkkopalveluiden sivut käytiin uudestaan läpi etsimällä niistä oleellisia muutoksia vuoden takaiseen verrattuna. Lähestymistapa oli sama kuin itse kartoituksessa. Aineisto kerättiin suoraan ja ainoastaan verkkosivuilta ulkopuolisen käyttäjän ja palvelun asiakkaan näkökulmasta.

Samalla kartoituksessa olleet ns. Google Hits –haku-konetilastot päivitettiin ja etsittiin mahdollisia uusia hankkeita, jotka eivät edellisen kartoituksen yhteydessä olleet vielä käynnistyneet. Seuranta toteutettiin 22.2-13.4.2006 välisenä aikana.

3 Seurannan tulokset - havaitut erityispiirteet ja tapahtuneet kehitykset

Alkuperäisen kartoituksen kohteena olleissa palveluissa ei havaittu erityisen suuria muutoksia.

Valtaosa palveluista on edelleen toimintojen - ja osa jopa sisältöjen - osalta vuoden takaisessa tilassa.

Luonnollisesti varsinkin isompien toimijoiden kohdalla tarkasteluvälinä nyt toiminut 12 kuukautta on lyhyt aika uudistaa verkkopalvelustrategiaa ja tuottaa mahdolliset uudistukset palveluasteelle.

3.1 Mahdollisuus rekisteröityä

Mahdollisuus rekisteröityä ja kirjautua palveluihin on selvästi lisääntymässä. Tämä mahdollistaa kohderyhmän aiempaa tarkemman ja paremman palvelemisen, koska yhteydenpito rekisteröityneeseen käyttäjään toteutuu eri tavoin, tarjottavat palvelut voidaan räätälöidä sekä sisällöllisesti että käyttöliittymän osalta käyttäjäkohtaisesti. Näin verkostoitumismahdollisuudet käyttäjien välillä paranevat. Palvelut voivat kannustaa käyttäjiä rekisteröitymään tarjoamalla heille palveluita, jotka ovat vain kirjautuneiden käytettävissä.

3.2 Blogit

Blogien (weblog), eli verkkopäiväkirjojen yleinen suosion kasvu näkyy myös palveluissa. Blogit tarjoavat joustavan tavan tuoda uutta sisältöä ja mielenkiintoisia linkkejä palveluun. Niihin kirjoitettava, monesti vahvasti personoitunut sisältö ei välttämättä muuten ylittäisi palvelun ”virallista uutiskynnystä” tai sopisi olemassa oleviin sisältökategorioihin. Parhaimmillaan blogit toimivat silloin, kun lukijoille annetaan mahdollisuus kommentoida päiväkirjan pitäjän kommentteja siten, että muutkin lukijat voivat nähdä kommentit ja jatkaa keskustelua.

3.3 Google Hits

Google Hits –hakukonetulokset ovat monen toimijan kohdalla vahvassa kasvussa (liite 1). Tässä näkyy selkeästi Google-hakukoneen aseman (edelleen) vahvistuminen ja sen tarjoamien näkyvyys ja mainostusmahdollisuuksien tuleminen tutuksi myös suomalaisille toimijoille. Monelle toimijalle oman tunnettuuden

nostaminen verkossa alkaa olla samanlaista arkipäivää kuin esim. aikaisempi lehti-ilmoittelu.

Google Hits –vertailu ei ole tyhjentävä tapa arvioida yksittäisen palvelun löydettävyyden kehitystä, koska hakutulokseen vaikuttavat hakuajankohta, käytetyt hakusanat sekä mm. muutokset Googlen hakualgoritmeissa. Tämän seurantaraportin liitteenä olevasta vertailutaulukosta voi kuitenkin tarkastella palvelujen välisiä eroja sekä palvelujen hakutulosten suhteellisen kasvun kehittymistä. Selkeästi eniten osuuttaan kasvattivat palvelut, joilla on vahva säännöllinen rahoitus takanaan. Näitä olivat oppilaitosten, yritysten ja vaikiintuneiden julkisten toimijoiden palvelut.

3.4 Erot vuoden takaisen tilanteeseen verrattuna

Monen toimijan kohdalla vuoden takaisessa kartoituksessa esille nousseet ongelmat jatkuvat. Päivitys on puutteellista, uusimpien sisältöjen päivämäärät saattavat olla pari vuotta vanhoja ja keskustelufoorumit ovat hiljentyneet.

Sisältöjen kohdentaminen, päällekkäisyyksien havaitseminen palveluiden välillä ja selkeästi vanhentuneiden sisältöjen sekä passiivisten toimintojen poistaminen parantaisi käyttäjälle jäävää vaikutelmaa palvelun hyödyllisyydestä ja nostaisi esiin niitä osa-alueita, jotka palvelussa ovat edelleen aktiivisia.

Vaikuttaa siltä, että monesti verkkopalvelua ei ylläpidetä jatkuvasti kauttaaltaan uusiutuvana mediana, vaan kasautuvana kokonaisuutena, josta vanhoja väillä lisättyjä toimintoja tai sisältöjä ei raaskita poistaa tarvittavin väliajoin. Tästä seuraa pahimmillaan se, että yksi näkyvä huonosti toimiva keskustelualue tai ikuisuuden etusivulla roikkunut uutinen saa koko palvelun näyttämään hyödyttömältä.

Hyvät päivittyvät verkkopalvelut vaativat perinteisen median tapaan vahvaa toimituksellisuutta ja sen resursointia, jonka puute näkyy usein edellä mainittuina ongelmina. Tarvittavien resurssien, tukien ja toimintamallien puute koskee yhtäläillä kansalaisaktiivisuuden myötä kuin julkisten toimijoidenkin ylläpitämiä palveluita.

Esimerkitapaus: Tietoyhteiskunta.fi

Hyvä esimerkki julkisten toimijoiden ylläpitämän palvelun ongelmista on vuosi sitten kartoituksessa erinomaisen palveluna esiin nostettu Tietoyhteiskunta.fi, joka joutui tammikuussa 2006 julkaisemaan sivullaan seuraavan uutisen:

(<http://www.tietoyhteiskunta.fi/=uutiset/170737>)

Tifillä totuuden hetki

Kolumni / Jarkko Lumio ja Antti Kasvio:

Kuten riippuvaisimmat Tifi-verkkopalvelumme ystävät ovat jo huomanneet, ei palvelu ole palannut joulutauoltaan normaaliin rytmiinsä. Syy on yksinkertainen: Raha.

Vuoden 2005 aikana palvelun toteutuskuluja viilattiin mahdollisimman pieniksi. Tietoyhteiskunnan kehitys kuitenkin on nyt siinä vaiheessa, että aiheen ympärillä liikkuvaa kehitys- ym. vapaammin liikkuvaa rahoitusta on supistettu vielä nopeampaan tahtiin. Ponnekkaasta yrittämisestä huolimatta Tifi ry ja muut palvelusta tähän asti huolta kantaneet tahot eivät ole onnistuneet saamaan kasaan riittävää rahoitusta palvelun jatkamiselle vuodelle 2006.

Tässä vaiheessa palvelu pitää siis muutaman kuukauden miettimistauon. Tuona aikana toivomme niiden tahojen, joiden mielestä Tifin ylläpito on tarpeen, ja joilla on konkreettisia esityksiä toiminnan resurssiongelmien ratkaisuun, ottavan yhteyttä joko Tietoyhteiskunta.fi-palvelun kannatusyhdistys Tifi ry: hyn... ... tai oikeudet Tifin materiaaleihin omistavaan Tampereen yliopistoon.

Palvelua ylläpidetään talkootyönä alkuvuonna 15.3. asti ilman uutispalvelua ja kolumneja siten, että ne, joilla on palvelun nykyisessä tietosisällössä mielestään jotain arvokasta talteen otettavaa, ehtivät sen tehdä. Vuosien varrella kertynyt aineisto pyritään toki joka tapauksessa säilyttämään siihen oikeudet omaavan Tampereen yliopiston toimesta. Extranettiin sisällöstä ja mahdollisesta jatkosta voi neuvotella ylläpitotalteisiin osallistuvan Optinet Oy:n kanssa. ...

Tässä vaiheessa kiitämme palvelun uskollisia ystäviä ja rahoittajia tähänastisesta tuesta. Sananvapautta tietoyhteiskunta ei sentään ole menettänyt - keskustelu jatkuu, forumit voivat vaihtua eikä Tifikään välttämättä poistu kokonaan kuvioista jos niin ei haluta tapahtuvan.

Jarkko Lumio
päätoimittaja

Antti Kasvio
Tifi ry:n puheenjohtaja

3.5 Uudet ja lisätyt palvelut

Uusia, vuoden sisällä syntyneitä tai edellisestä kartoituksesta poisjääneitä, huomionarvoisia palveluita löytyi mm. seuraavia:

3.5.1 Helsinki Virtual Village

Helsinki Virtual Village –portaali ”on konkreettinen työkalu, jolla Arabianrantaa kehitetään ja markkinoidaan niin Helsingissä, Suomessa kuin ulkomaillakin”. Palvelu ei jää toimijoiden esittelyn tasolle, vaan uutiset päivittyvät tasaisesti, virtuaalisia osallistumismahdollisuuksia on useita ja palvelusta löytyy esimerkiksi aluetta ja aihepiiriä käsitteleviä opinnäytetöitä.

<http://www.helsinkivirtualvillage.fi>

3.5.2 Forum Virium

Forum Virium on ”merkittävän yritysjoukon aloitteesta syntynyt digitaalisten palveluiden ja sisältöjen kehittämiseen keskittyvä klusterihanke”. Verkkopalvelu on hankkeen tapaan vasta alkuvaiheessa ja keskittyy lähinnä hankkeen esittelyyn. On mielenkiintoista seurata miten, tai tuleeko ylipäättään, hankkeen missio, ”...nopeuttaa ja helpottaa digitaalisten palveluiden ja sisältöjen kehittämistä yritysten välisessä yhteistyössä”, toteutumaan myös dynaamisen verkkopalvelun muodossa.

<http://www.forumvirium.fi>

3.5.3 Monikanavahankkeet

Vuoden aikana julkistettiin uusia internetiä ja monikanavaisuutta hyödyntäviä tvhankkeita: Dina.tv, m2hz.net ja reino.tv.

3.5.3.1 Dina.tv

DINA (Digital Inventive Narrative Appliances) on Etelä-Suomen viiden suurimman mediakorkeakoulun yhteinen tutkimus- ja koulutushanke, jossa pyritään kehittämään suomalaista audiovisuaalista ilmaisua.

DINAa johtaa Arcada ja yhdessä Stadian, Taideteollisen korkeakoulun, Tampereen ammattikorkeakou-

lun ja Turun ammattikorkeakoulun kanssa tuotetaan filmejä, televisio-ohjelmia ja audiovisuaalista taidetta DINA-kanavaa varten. Muita sisällöntuottajia ovat Kuvataideakatemia ja AV-Arkki.

<http://www.dina.tv>

3.5.3.2 M2HZ

M2HZ on monikanavainen televisiokonsepti Helsingistä: ”Kanavakonseptia rakennetaan taiteilijoiden, mediakehittäjien ja kansalaistoimijoiden yhteistyössä. Osallistujina on henkilöitä ja yhteisöjä, joita yhdistää halu pohtia, millaisia kanavia nykyinen mediaympäristö mahdollistaa, ja millaisia sisältöjä yhteistoiminnallinen, hajautettu mediatuotanto voi synnyttää.”

<http://www.m2hz.net/>

3.5.3.3 Reino.tv

Toukokuussa 2006 aloittava Reino.tv -kanava markkinoi Pohjois-Karjalaa työ-, opiskelu- ja asuinalueena. Kanava toteutetaan yhteistyössä Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun kanssa.

<http://www.reino.tv>

3.5.3.4 Dvoted

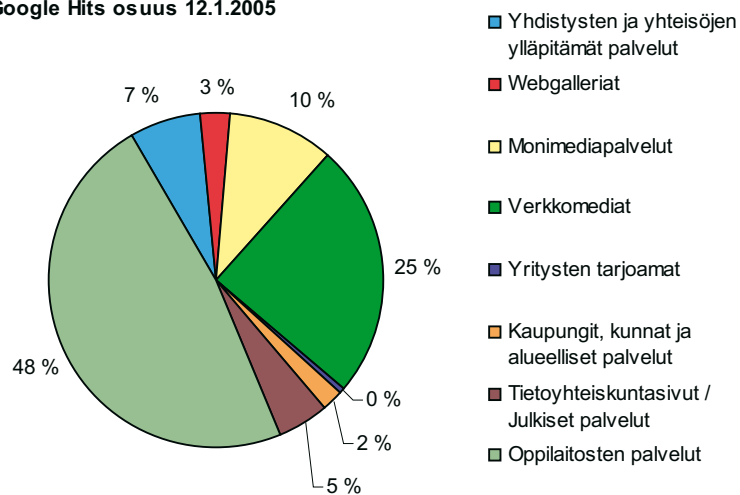
Dvoted.net on pohjoismaisten nuorten elokuvaharrastusta ja julkaisua tukeva pilottivaiheen palvelu internetissä. Verkkojulkaisumahdollisuuksien ja keskustelujen lisäksi palvelu tarjoaa nuorille myös palautetta elokuva-alan ammattilaisilta. Hankkeen vetämisestä vastaa Ruotsin elokuvainstituutti ja yhteistyössä on mukana Pohjoismaisia elokuva-alan toimijoita, kuten Suomesta Koulukino ry.

<http://dvoted.net/>

Yhteenveto vuoden 2005 tilanteesta

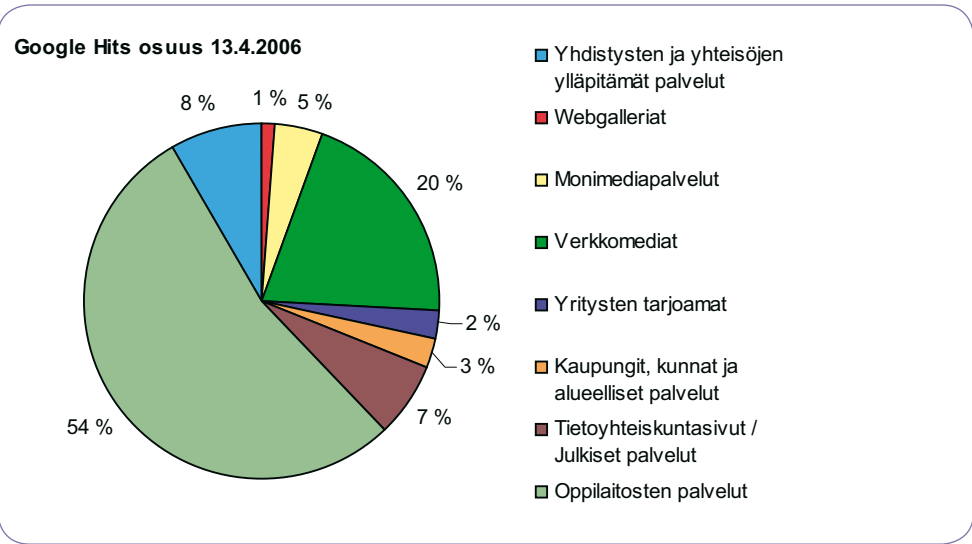
Yhteenveto: Google Hits	12.1.2005	Osuus %
Yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämät palvelut	64385	7,00
Webgalleriat	25670	2,79
Monimediapalvelut	92900	10,09
Verkkomediat	226774	24,64
Yritysten tarjoamat	3804	0,41
Kaupungit, kunnat ja alueelliset palvelut	22255	2,42
Tietoyhteiskuntasivut / Julkiset palvelut	42894	4,66
Oppilaitosten palvelut	441587	47,98

Google Hits osuus 12.1.2005

Yhteenveto vuoden 2006 tilanteesta

Yhteenveto: Google Hits	13.4.2006	Osuus %
Yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämät palvelut	303798	8,43
Webgalleriat	38 722	1,07
Monimediapalvelut	163 000	4,52
Verkkomediat	724 139	20,09
Yritysten tarjoamat	88 200	2,45
Kaupungit, kunnat ja alueelliset palvelut	108 704	3,02
Tietoyhteiskuntasivut / Julkiset palvelut	240 165	6,66
Oppilaitosten palvelut	1938358	53,77

Goolehits muutokset vuosina 2005–2006

Yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämät palvelut

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
M-Cult	1390	16400	15010
Katastro.fi (network)	1600	12 100	10500
Satu ry	1310	11100	9790
Kml.fi-mediaportaali	174	272	98
Laturi.com	37	20	-17
Osuuskunta Aula	130	167	37
Media ry	845	20 600	19755
Digivideo ry	17000	821	-16179
Apukeittiö.com	39	18	-21
Afterdawn.com	37200	213 000	175800
Kulttuuri.net	4660	29 300	24640
Yhteensä	64385	303798	239413

Webgalleriat

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Galleriat.net	2140	25 400	23260
Webgalleria.net	330	522	192
Aukea.net	23200	12 800	-10400
Yhteensä	25670	38 722	13052

Monimediapalvelut

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Pixoff	32400	77 600	45200
Digitv.fi	60500	85 400	24900
Yhteensä	92900	163 000	70100

Verkkomediat

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Mediumi	2440	45 000	42560
Unikankare	10100	33 500	23400
Skenet.fi	1990	21900	19910
Osuma	42	104	62
Lehtiverstas	238	22 900	22662
Verkkolehti TUTKA	363	131	-232
Verkkolehti Magneetti	1	3	2
e.r.j.a	900	1	-899
Digitoday.fi	199000	568 000	369000
Mediaviikko	1200	16 400	15200
Bittivuoto.net	10500	16 200	5700
Yhteensä	226774	724 139	497365

Yritysten tarjoamat

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
2K Mediat	2170	16 700	14530
RE:	1350	12 900	11550
Finnish digibusiness	284	58 600	58316
Yhteensä	3804	88 200	84396

Kaupungit, kunnat ja alueelliset palvelut

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Mediaforum	446	570	124
Mediaportaali	123	154	31
Mobile forum	746	713	-33
MediaTurku	100	367	267
Arsnet	4080	53 300	49220
eTampere	16600	53 400	36800
Keski-Suomen mediapaja	103	135	32
Hämeenlinnan kaupunginkirjasto Makupalat	57	65	8
Yhteensä	22255	108 704	86449

Tietoyhteiskuntasivut / Julkiset palvelut

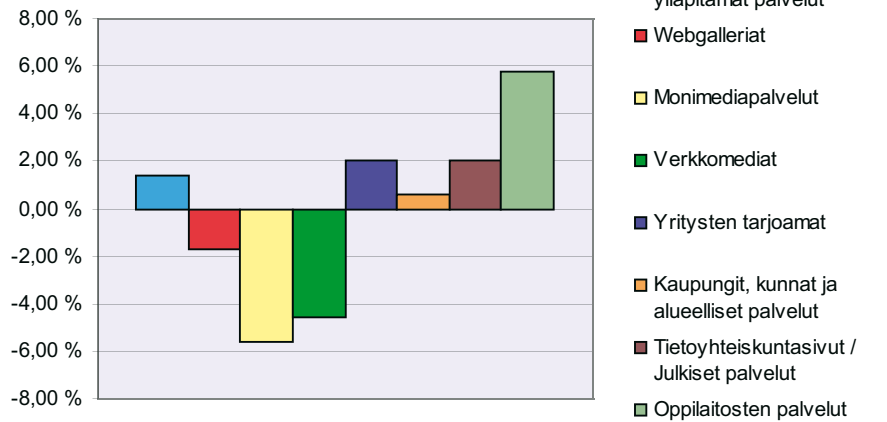
Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Tietoyhteiskunta.fi	7650	92 500	84850
Viestintävirasto	34700	147000	112300
Laatuverkkoon.fi	544	665	121
Yhteensä	42894	240 165	197271

Oppilaitosten palvelut

Palvelu	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
Elokuvantaju	1280	822	-458
TieVie	12200	41 700	29500
Suomen virtuaaliyliopisto	8800	46700	37900
Kuvataideakatemia/virtuaaliakatemia	714	42000	41286
Taideteollinenkorkeakoulu/virtuaaliyliopisto	29700	179000	149300
Tampereen yliopisto/audiovisuaalisen mediakulttuurin koulutusohjelma	134000	568000	434000
Jyväskylän ammattikorkeakoulu/viestintä	17400	122000	104600
Kemi-Tornion ammattikorkeakoulu /e-oppimiskeskus	6280	30600	24320
Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulu	31000	153000	122000
Satakunnan ammattikorkeakoulu	11400	60600	49200
Helsingin ammattikorkeakoulu	18000	108000	90000
OULun seudun ammattikorkeakoulu/	26100	103 000	76900
Virtuaaliammattikorkeakoulu	892	18400	17508
AUVO	44	45	1
Tulevaisuuden oppimisympäristöt	321	409	88
Virtuaalikoulun verkkopedagogi	14	22	8
Av-viestinnän virtuaalihanke	0	1	1
Virtuaalikansanopisto	42	59	17
Edu.fi media maailma	88400	317000	228600
Internetix	55000	147000	92000
Yhteensä	441587	1938358	1496771

Yhteenveto: Muutokset %-osuudessa	12.1.2005	13.4.2006	Muutos
	%	%	%
Yhdistysten ja yhteisöjen ylläpitämät palvelut	7,00	8,43	1,43
Webgalleriat	2,79	1,07	-1,72
Monimediapalvelut	10,09	4,52	-5,57
Verkkomediat	24,64	20,09	-4,56
Yritysten tarjoamat	0,41	2,45	2,03
Kaupungit, kunnat ja alueelliset palvelut	2,42	3,02	0,60
Tietoyhteiskuntasivut / Julkiset palvelut	4,66	6,66	2,00
Oppilaitosten palvelut	47,98	53,77	5,78

Muutokset %-osuudessa

OPETUSMINISTERIÖ

Undervisningsministeriet

MINISTRY OF EDUCATION

Ministère de l'Éducation